

Els punts del programa de la dignitat: les legítimes aspiracions dels catalans

Jordi Martí Monllau

Reproduïm la part essencial de l'extens i interessant article «Normalitat i igualtat lingüístiques. Un marc de pensament lingüístic per als Països Catalans», publicat dins el blog «Filosofia i vida» de l'autor (primer trimestre del 2019).

Partint de totes aquestes premisses, volem enumerar ara un seguit d'aspiracions la justícia de les quals se'ns mostrarà, un cop exposades aquelles, del tot inqüestionable, en haver estat alliberades de les ombres que sobre seu ha cercat i continua cercant de projectar la voluntat confusionària del discurs mistificador del nacionalisme espanyol, que tot ho impregna fins a confondre víctimes i botxins, fins a normalitzar la desigualtat i la discriminació, l'insult i l'amenaça, fins a fer que atorguem legitimitat a propostes polítiques a les quals acabem donant, ingènuament, un espai en el debat públic, malgrat que parteixen de l'assumpció implícita de la desigualtat entre grups humans i que tenen escandaloses i, per tant, preferentment inconfessades, finalitats etnocides.

Així,

- a) Els catalans aspirem a ser respectats sense haver de convèncer ningú que mereixem de ser-ho. Aspirem que ningú no es permeti la insolència de tenir opinió sobre Catalunya, la seua gent i el seu dret a existir amb normalitat i en llibertat com a societat diferenciada.
- b) Aspirem a poder viure sense l'angoixa de no saber si en les següents eleccions al Congrés espanyol es condicionarà la nostra existència i es limitarà o proscrirà l'ús normal i ple de la nostra llengua.
- c) Aspirem a no haver de seduir els qui vinguin a viure amb nosaltres per tal que vulguin integrar-se a la nostra comunitat lingüístico-cultural.
- d) Aspirem a poder compartir la nostra cultura i la seua vitalitat i expressions amb el món, i a rebre i assimilar les expressions culturals que vinguin d'altres comunitats, però a fer-ho directament, sense cap cultura interposada, sense filtres.
- e) Aspirem que les expressions culturals en llengua catalana (de qualsevol tipus: audiovisual, escrites, etc.) no hagin de competir, en el territori del seu domini lingüístic, sense protecció, de manera nua, oberta i, per tant, desfavorable i injusta, amb una cultura de gran projecció internacional que, a més, es recolza en el poder polític, en la bilingüització forçada dels catalanoparlants inicials i en el bilingüisme asimètric instaurat en els receptors potencials, en les inèrcies d'un consum cultural històric en règim de monopoli protegit i en la seua potència demogràfica i econòmica; amb una cultura que, doncs, lluny de limitar-se a ser present, pot aspirar, i de fet aspira, a assumir la funció que pertocaria a la cultura expressada en català.
- f) Aspirem a poder decidir sobre els mitjans que, com l'espai radioelèctric, resulten decisius per a la vitalitat de la nostra llengua. Aspirem a ser presents en termes d'igualtat en les noves tecnologies de la informació.
- g) Aspirem que cap tribunal format per gent aliena a Catalunya i a la resta de comunitats de l'àrea cultural catalana no decideixi sobre els nostres drets culturals i lingüístics. Aspirem que el futur de la llengua catalana deixi d'estar en mans dels no-catalanoparlants.
- h) Aspirem a decidir les polítiques d'integració de la població nouvinguda i que ningú no gosi, mai

més, a decidir que el castellà és obligatori en les nostres comunitats i que el català hi és opcional o sobrer (que, en el fons, són la mateixa cosa).

- i) Aspirem a tenir la nostra pròpia política d'immigració en un marc de drets i deures internacionals en l'establiment dels quals hàgim tingut dret a intervenir, una política que només podem entendre com a basada, en darrer terme, en el valor fonamental de la solidaritat.
- j) Aspirem que mai més ningú no gosi dir que restituir al català el terreny que li ha estat vetat i robat sigui una imposició, que no siguem insultats per voler per a nosaltres el que qualsevol comunitat viva i lliure vol per a ella mateixa, que no ens desqualifiqui el qui ens imposa el que mai no acceptaria que s'imposés a ell, i que no es titlli d'innacceptable per a la llengua i cultura catalanes, en llur domini lingüístic, allò que hom considera plenament normal i inqüestionable per a les altres llengües i cultures en el seus respectius dominis.
- k) Aspirem a tenir una escola catalana, en llengua i continguts; una escola que contribueixi a la cohesió social de la nostra comunitat, que contribueixi a dotar les noves generacions d'una plena igualtat d'oportunitats i que sigui un instrument de continuïtat de la cultura i la llengua que ens caracteritzen com a catalans.
- l) Aspirem a no ser utilitzats com l'enemic contra el qual mobilitzar, per raons espúries, el grup majoritari de la població estatal. De fet, aspirem a viure en un estat on no s'instrumentalitzï com a arma política la categoria de l'*enemic*.
- m) Aspirem a la igualtat plena amb el grup cultural i lingüístic castellà, identificat com l'espanyol per antonomàsia. Aspirem, per tant, a tenir els mateixos drets constitucionalment reconeguts que les comunitats de llengua castellana. Aspirem a no ser menys iguals que els altres.
- n) Aspirem a poder viure plenament —sense llacunes ni excepcions— en català dintre el domini lingüístic de la nostra llengua, a no haver de pensar més en la llengua perquè hagi esdevingut normal, no marcada, perquè hagi recuperat l'estatut de llengua comuna i, per defecte, de la nostra comunitat, la normal, la lògicament esperable, i perquè ni ens hagi de passar pel cap que, segons on la parlem o davant de qui ho fem, puguem crear-nos problemes.
- o) Aspirem que, qui vulgui que Catalunya sigui Espanya, admeti la llengua i la cultura catalanes com a tan espanyoles com les castellanes, i que les doti dels mateixos recursos, drets, protecció, projecció i reconeixement, i que, si no es volen assumir com a pròpies, no siguem obligats a romandre, els catalans, en la gàbia sense portes d'un estat que vol la nostra terra però que no ens vol als qui hi vivim i li donem personalitat, en un estat que no s'entén sense nosaltres però que tanmateix no ens accepta perquè ens veu estranys, com un factor que distorsiona l'autoconcepció que els espanyols tenen del seu país, com una anomalia a eliminar.
- p) Aspirem que, per a ser espanyols, no siguem obligats a deixar de ser catalans, a veure com la nostra llengua i la nostra cultura es residualitzen sense remei fins a extingir-se per ofec, exposades sense defensa possible davant la globalització, legalment i judicialment assetjades, constitucionalment discriminades. Aspirem a superar la nostra situació actual d'indefensió.
- q) Aspirem a no esdevenir estrangers a casa nostra.
- r) Aspirem que aquell que es veu esllanguir no sigui qualificat de victimista, que aquell que malda per sobreviure no sigui qualificat d'agressor per aquell altre que malda per ofegar-lo. Volem justícia i veritat, i si a Espanya no n'hi ha, les volem cercar fora, perquè els homes no poden viure sense elles.■

